

Lokanta işletmeciliği ve inşaat taahhüt işi faaliyetlerinde bulunan mükellefin defter tutma sınıfının belirlenmesinde ve sınıf değiştirmesinde hangi haddin dikkate alınacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	27575268-105[177-2018-605]-E.285882
Tarih	29.08.2019

T.C.GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 27575268-105[177-2018-605]-E.285882

29.08.2019

Konu : Defter tutma ve sınıf değiştirme

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, lokanta işletmeciliği ve bazen de ihale ile kamu sektörüne inşaat taahhüt işi yaptığınız ve ikinci sınıf tüccar olarak işletme defteri tuttuğunuz, 2018 yılı Ekim ayı sonu itibariyle inşaat taahhüt işinden ...-TL ve lokanta faaliyetinden ...-TL gelirinizin bulunduğundan bahisle;

- Ekim ayı sonu itibariyle bu tutarlar dikkate alındığında 2019 yılında bilanço esasına geçilmesinin gerekip gerekmediği,

- Defter tutma hadlerinin tespitinde 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin hangi bendine göre işlem yapılması gerektiği,

- Söz konusu hadlerin tespitinde hangi yılın rakamlarının (mevcut 490 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğindeki hadlerin mi yoksa 01.01.2019 tarihinden itibaren geçerli olacak hadlerin mi) esas alınacağı,

- Tekrar ikinci sınıfa geçilmesinde hangi şartların sağlanması gerektiği

hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 176 ncı maddesine tüccarların, defter tutma bakımından iki sınıfa ayrıldığı, I inci sınıf tüccarların bilanço esasına göre, II nci sınıf tüccarların ise işletme hesabı esasına göre defter tutacakları hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, mezkur Kanununun;

- 177 nci maddesinde, *"Aşağıda yazılı tüccarlar, I'inci sınıfa dahildirler:*

1. Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satan ve yıllık alımlarının tutarı 7.200.000.000 (2018 yılı için 190.000-TL) veya satışları tutarı 8.640.000.000 (2018 yılı için 260.000-TL) lirayı aşanlar;

2. Birinci bentte yazılı olanların dışındaki işlerle uğraşıp da bir yıl içinde elde ettikleri gayri safi iş hasılatı 3.600.000.000 lirayı (2018 yılı için 100.000-TL) aşanlar;

3. 1 ve 2 numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde 2 numaralı bentte yazılı iş hasılatının beş katı ile yıllık satış tutarının toplamı 7.200.000.000 (2018 yılı için 190.000-TL) lirayı aşanlar;

...

6. İhtiyari olarak bilanço esasına göre defter tutmayı tercih edenler."

- 179 uncu maddesinde, *"a) (I)'inciden (II)'nciye geçiş: İş hacmi bakımından I'inci sınıfa dahil olan tüccarların durumları aşağıdaki şartlara uyduğu takdirde, bunlar, bu şartların tahakkukunu takip eden hesap döneminden başlayarak, II'nci sınıfa geçebilirler:*

1. Bir hesap döneminin iş hacmi 177'nci maddede yazılı hadlerden %20'yi aşan bir nispette düşük olursa, veya;

2. Arka arkaya üç dönemin iş hacmi 177'nci maddede yazılı hadlere nazaran %20'ye kadar bir düşüklük gösterirse."

- 180 inci maddesinde ise, *"b) (II)'nciden (I)'inciye geçiş: İş hacmi bakımından II'nci sınıfa dahil tüccarların durumları aşağıda yazılı şartlara uyduğu takdirde bunlar bu şartların tahakkukunu takip eden hesap döneminden başlayarak I'inci sınıfa geçerler,*

1. Bir hesap döneminin iş hacmi 177'nci maddede yazılı hadlerden %20'yi aşan bir nispette fazla olursa, veya;

2. Arka arkaya 2 dönemin iş hacmi 177'nci maddede yazılı hadlere nazaran %20'ye kadar bir fazlalık gösterirse."

hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümler çerçevesinde;

- Lokantacılık faaliyetinizde defter tutma bakımından tabi olacağınız sınıfın belirlenmesinde Vergi Usul Kanununun 177'nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinin dikkate alınması,

- Herhangi bir mal alım satımı olmadan, hizmet taahhüdüne bağlı olarak ihale ile kamu sektörüne yaptığınız inşaat taahhüt işiniz nedeniyle ilgili tüccar sınıfının belirlenmesinde mezkûr maddenin (2) numaralı bendinin dikkate alınması

gerekeceğinden, söz konusu işler nedeniyle anılan maddenin (3) numaralı bendinde yer alan hadlerin dikkate alınması icap etmektedir.

Öte yandan; 2019 yılına ilişkin tüccar sınıfınızın belirlenmesi açısından 2018 yılında söz konusu inşaat taahhüt faaliyeti ile lokantacılık faaliyetlerine ilişkin yıllık alım, satım ve gayrisafi iş hasılatının, 2019 yılı için yayımlanacak hadlerle kıyaslanması icap etmektedir.

Bunun yanı sıra, bilanço esasına geçişi müteakiben tekrar işletme hesabı esasına dönüş için veya işletme hesabı esasından bilanço esasına geçiş için, mezkûr Kanunun 179 uncu ve 180 inci maddelerinde öngörülen şartların sağlanması gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026